

та є необхідними в їхній роботі. Крім того, потрібно запроваджувати інноваційні програми, спецкурси і тренінги, у рамках яких необхідно розвивати інтелектуальні та емоційні здібності студентів шляхом навантаження їх проблемними питаннями, суперечливими ситуаційними завданнями, зокрема кейсами. Це, насамперед, дозволяє обмежити стандартний односторонній (лінійний) підхід до вирішення навчальних завдань. Водночас забезпечується можливість для командної роботи, яка формує у студентів лідерські здібності та навички ефективної комунікації і взаємодії, що у свою чергу впливає на емоційний інтелект. Разом з тим, застосування таких прогресивних методів, як мозковий штурм і ділові ігри сприяє формуванню у студентів навичок системного мислення та комплексного бачення проблем.

Ми також думаємо, що зазначене вище зумовлює доцільність зменшення аудиторного навантаження магістрантів фундаментальними дисциплінами шляхом збільшення останнім часу на їхню самостійну роботу і практичну дослідницьку діяльність. Адже поки сама людина не з'ясує суті будь-якого матеріалу, не зрозуміє її призначення та потреби практичного застосування, результативність навчання буде малоефективною. З урахуванням цього на факультеті потрібно розробляти ефективні засоби методичного забезпечення самостійної роботи магістрантів, яка доповнює і завершує функції інших методів вузівського навчання, синтезує та інтегрує їх в інтересах підготовки компетентного магістра-фахівця з міжнародної економіки.

С. Ф. Лазарєва, канд. екон. наук, проф.,
кафедра інформаційного менеджменту

МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Модель професійної компетенції — це ряд властивостей, встановлених у результаті практичних досліджень професійних якостей фахівця. Модель професійної компетенції не є описом усіх здібностей і властивостей, які повинен мати фахівець, щоб ефективно здійснювати діяльність — зазначаються лише основні характеристики. Така модель має на меті направити самовдоско-

налення на розвиток основних мотивів і поведінкових установок, що лежать в основі професійної діяльності.

Для побудови науково-обґрунтованої моделі професійної компетенції фахівців з інформаційного менеджменту звернемося до сутності поняття інформаційний менеджмент і змістовного наповнення праці інформаційного менеджера, оскільки саме останнє є основним чинником, який визначає вимоги до компетенції, особистісних характеристик і формує мотиваційну основу праці.

Інформаційний менеджмент як науковий напрям базується на положеннях і принципах, які властиві тільки йому, і при цьому спирається на закони, досліджувані іншими науками про інформаційні процеси. Корені інформаційного менеджменту проростають із ідей економічної кібернетики та інформатики, є їх розвитком на новому витку розвитку наукової думки. Подальший розвиток концепції ІМ повинен мати на меті саме інтеграцію теоретичних набутків і практичних досягнень економічної кібернетики, інформатики, науки про управління і менеджмент. Узявши з кожної з них найкраще, найжиттєздатніше у нових умовах інформаційного суспільства, він повинен стати метаметодологією, яка об'єднала б у собі такі наукові та прикладні напрями, які дотепер розвиваються самостійно, і багато в чому перекривають і дублюють одна одну: управління інформаційними ресурсами; управління ІТ-послугами (ІТ-сервіс менеджмент); управління інформаційними технологіями (ІТ-менеджмент); управління ІТ-проектами (проектами інформатизації); управління інформаційними потоками (інформаційна логістика); управління бізнес-процесами; управління знаннями. Це відповідає сучасній тенденції до інтеграційних процесів у науці, коли стираються грані між окремими галузями науки і вона перетворюється в єдине ціле.

Основними завданнями інформаційного менеджменту є вивчення й практичне застосування принципів розвитку всієї сукупності управлінських відносин і різних форм їхнього прояву при визначенні цілей інформатизації, розробці ІТ-стратегії та планів її виконання, створенні економічних і організаційних умов ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності трудових колективів (бізнес-користувачів), створення єдиної інформаційної інфраструктури, що відповідає динаміці зовнішнього оточення й внутрішніх потреб, обумовлених загальною стратегією бізнесу, із гарантуванням відповідності вимогам безпеки, ефективного управління

ІТ-активами організації з метою підвищення її конкурентоспроможності.

Сфери відповідальності та компетенції фахівців з інформаційного менеджменту знаходяться на різних рівнях: вищій (СІО — Chief Information Officer — «директор з інформації»), середній (керівник ІТ-департаменту/підрозділу), низовій (керівники груп ІТ-підрозділу) й охоплюють завдання стратегічного, операційного, функціонального й адміністративного менеджменту в інформаційній діяльності організації.

Стратегічний рівень:

1. Забезпечення процесів формування, відновлення й розвитку в організації інформаційних систем, баз даних і систем їхнього керування.

2. Вибір системи управління бізнес-процесами (BPMS — Business Process Management System) та обґрунтування свого вибору.

3. Вибір КІС, актуальної для підприємства і його бізнес-стратегії, і її розвиток (включаючи розвиток інформаційних систем для зберігання нормативної, довідкової й архівної інформації).

4. Оцінювання ефективності корпоративної інформаційної системи (КІС) та розробка стратегії її розвитку.

5. Гарантування інформаційної безпеки бізнесу й безпеки його інформаційних систем.

6. Забезпечення ефективної стратегії кібермаркетингу й Web-представництва підприємства.

7. Вивчення й аналіз тенденцій і змін у зовнішньому оточенні, створення й розвиток відповідної бази даних, інформаційне обслуговування компанії з цих питань.

8. Вивчення й аналіз змін внутрішнього середовища фірми, обстеження підрозділів для постановки задач розробки й оновлення КІС, організація взаємодії ІТ-підрозділу з іншими підрозділами компанії в процесі супроводу ІТ-продуктів/систем, їхнього впровадження й/або створення.

9. Взаємодія зі службою людських ресурсів у вирішенні проблем подолання психологічного бар'єра в людей, викликаного ІТ («опору змінам»).

10. Підготовка пропозиції керівництву з ІТ-стратегії підприємства та її презентація.

Операційно-тактичний рівень:

11. Планування робіт у галузі інформатизації й автоматизації діяльності організації.

12. Складання технічного завдання (ТЗ). Постановка задачі на створення КІС, доробку програмного забезпечення.

13. Прийняття рішень по ефективності інформатизації й/або автоматизації того або іншого процесу.

14. Складання й виконання бюджету проектів по інформатизації й/або автоматизації діяльності підрозділів компанії.

15. Автоматизація операцій компанії.

16. Прийняття рішення про виконавців — внутрішніх і/або сторонніх.

17. Ведення переговорів і вибір партнерів, постачальників, провайдерів, виконавців. Висновок з ними договорів.

18. Проведення тендерів між постачальниками ІТ-продукції в послуг. Оцінка їхніх результатів.

19. Робота з консультантами (можлива й на всіх інших рівнях).

20. Управління проектами інформатизації й/або автоматизації процесів на підприємстві.

Функціональний рівень (аспект діяльності):

21. Дизайн, формування й розвиток архітектури інформаційної мережі компанії, забезпечення інтеграції елементів і оновлення, продиктованого змінами як на операційно-тактичному, так і стратегічному рівні.

22. Автоматизація обробки інформації.

23. Створення й впровадження КІС.

24. Організація навчання користувачів КІС на підприємстві.

25. Забезпечення адміністрування системи.

26. Підготовка до сертифікації й забезпечення відповідності стандартам.

27. Закупівля ІКТ-обладнання (комп'ютери, видавничі системи, офісна техніка, АТС, телефони), комплектуючих і видаткових матеріалів.

28. Забезпечення обслуговування й ремонту інформаційної техніки, офісного обладнання.

29. Забезпечення каналів зв'язку (Інтернет, оптоволокно та ін.).

30. Взаємодія з платіжною електронною системою.

Адміністративний рівень (аспект діяльності):

31. Написання бізнес-плану по своєму підрозділу.

32. Розробка внутрішньої нормативної бази ІТ-підрозділу.

33. Розробка Положення про підрозділ, службові обов'язки співробітників.

34. Формування штату свого підрозділу. Оцінка, підбор і розміщення кадрів.

35. Розробка системи мотивації праці та її коригування.

36. Оперативне управління своїм підрозділом.

37. Контроль продуктивності й відхилень від планів.

38. Облік і аналіз показників продуктивності підрозділу по різних напрямках його діяльності.
39. Складання звітів за результатами діяльності ІТ-підрозділу.
40. Координація й управління змінами.

С. Ф. Лазарева, канд. екон. наук проф.,
О. О. Кірільєвнина, асистент,
кафедра інформаційного менеджменту

МЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПОДАННЯ СТУДЕНТАМ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ «ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» ПРОФЕСІЙНИХ НОВАЦІЙ

Сучасний етап розвитку України все більшою мірою набуває рис, характерних для інформаційного суспільства, в якому знання, представлені у вигляді інформаційних ресурсів, стають головним надбанням і найважливішим чинником економічного розвитку, а інформаційна індустрія — однією з основних галузей економіки.

Нині інформаційна індустрія характеризується стійкою динамікою зростання, престижністю і високим рівнем оплати праці, зростаючим попитом на високопрофесійне кадрове забезпечення. Від сфери освіти нею вимагається підготовка випускників вищих навчальних закладів на такому рівні, який дозволив би ним почати свою професійну діяльність одразу ж після отримання диплома, володіючи необхідними навичками, знаннями та досвідом. Найбільшим попитом користуються технічно обізнані менеджери, які спроможні виконувати функції керівників вищого рівня управління для вирішення бізнес-задач, фахівці з проектування та управління інформаційними процесами, фахівці з управління інформацією, які спроможні брати ефективну участь у бізнес-процесах і здійснювати їх реорганізацію та реінжиніринг, розуміючи, що інформація, інформаційні ресурси є найважливішим елементом сучасного бізнесу.

Для набуття навичок і знань, які відрізняють дійсно кваліфікованого ІТ-фахівця, необхідна фундаментальна підготовка із застосуванням нових технологій навчання. Такі технології вимагають розробки спеціальних методів, засобів та форм, які визначають